

אמנות הקולנוע // חט"ע

מערך שיעור בתחום הדעת

דורית באלין, מפמ"ר קולנוע ותקשורת בנושא: "התחלה חדשה"

כתיבה: דורית באלין, מפמ"ר קולנוע ותקשורת, ד"ר זהבה לזרוביץ

עריכת לשון: מיטל שרף

משך המערך: 2-3 שיעורים

1. רציונל לבחירת הנושא

הסרט "התחלה חדשה" מתאר מסע של נערה, המגיעה ממשפחה מהקהילה האתיופית, שנועד להבין את אמה המתמודדת עם הריחוק מהבת שנשארה באתיופיה, והמוסדות לא מאפשרים לה לעלות לארץ ולהתאחד עם משפחתה, תופעה שעמה מתמודדת הקהילה האתיופית מאז 1993. במשך שש שנים מחכה משפחתה של טורו קינדה, במאית הסרט, לאחותה הבכורה שנותרה באתיופיה. חמושה במצלמה, יוצאת טורו למסע בחיפוש אחר תשובות ואחר שמחת החיים של אמה. זהו אחד מסיפורי מאבקם של עולי אתיופיה לאיחוד משפחות. העובדת הסוציאלית בסרט שלפנינו מדגישה שהאימא לא יכולה להיות שלמה עם עצמה עד שכל המשפחה תתאחד.

הסרט נעשה מנקודת מבט אישית של הנערה, שהייתה מוכנה להתמודד עם הקשיים של התקשורת של אמה עם מוסדות ועם משרדי ממשלה בארץ, וכך להבין את הכאב שמביא את אמה לבכי תדיר שמציק לה כבת.

צילום: בני וודו, Cc-by-sa-3.0

הסרט הופק במסגרת מגמת קולנוע והוגש כפרויקט לבגרות, כחלק מלימודי הקולנוע התיעודי-דוקומנטרי.

2. מטרות מעשיות

- **בתחום התוכן** - התלמידים ייחשפו לעולמם של יוצאי אתיופיה, דרך הסיפור של טורו קינדה בביתה, בלימודיה בפנימייה ובמפגשה עם מוסדות ממשלתיים.
- **בתחום המיומנויות** - התלמידים יזהו את מאפייני השפה הקולנועית כמשקפים את הייחודיות של הסרט - צילום, תאורה, עריכה, פסקול, קריינות ועוד.
- **בתחום הערכים** - התלמידים יכירו מקרוב את הלבטים ואת הקשיים שעמם חיים בני הקהילה האתיופית ויפתחו אמפתיה והבנה לעולמם.

מושגים מרכזיים בשיעור:

סרט דוקומנטרי, שפת הקולנוע: תחקיר, בחירת הדמויות, צילום, פסקול, קריינות ועריכה

משאבי למידה

הסרט [התחלה חדשה](#)

3. הערכה

מטלת כתיבה אישית: כיצד תרמו לך הסרט והדיון שבעקבותיו, ואיזה מידע חדש הפקת?

4. מהלך השיעור

שלב א:

לפני הצפייה המורה ייתן פרטים על הסרט:

שם הסרט: התחלה חדשה

שם הבמאית: טורו קינדה

שם המוסד החינוכי שבו למדה: איילת השחר במושב יהונתן בגולן
בנוסף, מוצע לתת הקדמה לכיתה המבוססת על הדברים ברציונל שלעיל.

שלב ב:

צפייה בסרט כ-15 דקות.

שלב ג:

דיון: המורה יבחר גישה לדיון מתוך הגישות המצורפות בנספחים (נספח 1, נספח 2).

שלב ד:

מטלת כתיבה אישית: כיצד תרמו לך הסרט והדיון שבעקבותיו, ואיזה מידע חדש הפקת?

שלב ה:

הצגת המטלה האישית במליאה וסיכום הדברים המרכזיים שעלו בדיון ובמטלה האישית.
מומלץ לצפות שוב בסרט כסיכום לנלמד.

ניתן להציע לתלמידים לצפות בסרטים נוספים שהפיקו תלמידות מבנות הקהילה האתיופית,
המופיעים ב[אתר ערוץ יצירה צעירה ביוטיוב - העדה האתיופית](#).

המלצות לסרטים נוספים: [אתר ערוץ יצירה צעירה ביוטיוב - העדה האתיופית](#).

צילום: בני וודו, Cc-by-sa-3.0

נספח 1

ניהול דין לאחר צפייה

מתוך: "לדעת לצפות" עיון בתכנים ובדרכי הבעה בקולנוע ובטלוויזיה", הלגה קלר, האגף לתוכניות לימודים, הוצאת "מעלות", תשנ"ה

תנו לתלמידים להוביל את הדין!

הצפייה בסרט היא חוויה משותפת למורה ולתלמידים. בפני המסך אתם שווים. אתם, המורים, נהנים כמותם, צוחקים איתם ברגעים מסוימים ו"נמתחים" באחרים. אתם מרגישים ומגיבים כמותם. לאחר שעברתם יחד את החוויה המשותפת, אתם יכולים לשוחח על הסרט. אבל מה שחשוב יותר הוא **להקשיב**. הקשיבו כיצד התלמידים משוחחים על רגשותיהם וכיצד הם מביעים את מחשבותיהם.

המטרה העיקרית של הדין בעקבות הסרט היא שכל אחר מהתלמידים יתבטא. חשוב שיבטאו דעות רבות ושהדין יהיה פתוח ותרבותי. בדרך זו התלמידים יתרגלו להתייחס האחד לדברי חברו.

דין טוב בנוי קודם כול על הקשבה!

מובן שדין כזה מחייב משמעת עצמית מצד התלמידים ולא פחות מכך מצדכם המורים. כל אחד מכם רואה את הסרט בדרכו שלו. וכל אחד מכם מוצא בסרט דברים קרובים ללב. כך התלמידים וכך גם אתם. גם אתם מצאתם בסרט נקודות הנראות לכם חשובות ושאותן תרצו להעביר לתלמידים.

ברור שעקב היותכם מבוגרים מהם יש לכם מטען רב יותר, אתם מכירים יותר דברים, ראיתם ועברתם יותר מהם, ולכן גם תגובותיכם לסרט שונות. ייתכן, למשל, שלכם יהיה חשוב יותר לעמוד על חשיבותו של פרט מסוים בסרט, ואילו התלמידים ירצו לשוחח קודם על מהלכו של הסרט ועל היחסים המיוחדים שנוצרו בו.

אל תחששו! הנקודות החשובות שרציתם להעלות לא ילכו לאיבוד. תמיד יימצא מישהו שיעלה אותן במוקדם או מאוחר.

תנו לתלמידים להוביל את הדיון!

ודאי הכנתם רשימה של שאלות לדיון בעקבות הסרט. השתמשו בהן ברגע מתאים, כאשר הן מתייחסות לנקודה שהתלמידים העלו תוך כדי דיון, או כאשר הנושא שעליו שוחחתם מוצה עד תומו ועליכם להציע נקודה חדשה לדיון.

דרך טובה להתחיל את הדיון היא בשיטת "השולחן העגול", שבה ניתנת לכל משתתף הזדמנות להביע את דעתו לפי תור. התאזרו בסבלנות בתחילת הדיון. גם אם הדברים הראשונים שנאמרים אינם תמיד לעניין.

מה תפקידכם כמנחי דיון?

למרות שלא אתם יזמתם את נושאי הדיון, יש לכם תפקיד חשוב בהכוונת ובהתפתחותו. עליכם להיות ערים ולנצל דברי טעם שהובעו, העלולים ללכת לאיבוד בלהט הוויכוח. לעיתים קרובות רצוי לעצור את הדיון לאחר שיושמעו רעיונות או הערות הנראים לכם חשובים.

אם תפתחו את הדיון בשיטת "השולחן העגול" עליכם להיות ערים לסכנה, שהמדברים לא יתייחסו לדברים חשובים שאומרים חבריהם. אין חוויה קשה יותר למשתתף

מאשר להיווכח שלא מגיבים על דברים ששאל או אמר. היו רגישים לכך והתייחסו לכל תרומה בדיון. מותר לכם לשאול "מה דעתכם על מה ש... אמר?" או "שמתם לב

למה ש... אמר?" שאלות אלה עוזרות להליט את דברי ה"לחשנים", הן מגבירות את ביטחונם של התלמיד ונותנות חשיבות וערך לדבריו. הפנו את תשומת לב הכיתה כולה לדברים חשובים אלה. הבליטו אותם וכך תיצרו גירוי להמשך הדיון. העריכו את תרומתו של כל אחד, ואם לא הצליח לנסח היטב את דבריו, נסחו אתם את דבריו עבורו, ללא תוספת משלכם, כמובן.

היו מוכנים להודות למישהו שתרגע מעניין לדיון. תגלו לא פעם שהתלמידים יוסיפו לכם היבטים, שלא חשבתם עליהם.

- שימו לב לכך שבשיחה לא ישתתפו רק זריזי המחשבה ומהירי התגובה. אחת הדרכים להפנות את תשומת לב הכיתה כולה אל הנקודה שדנים בה, היא לעצור לפעמים את

הדיון, לסכם את הדעות שהושמעו עד כה, אבל לא להציג אותן כמסקנות. הפסקה כזו תאפשר גם לתלמידים איטיים יותר להגיב ולהשתתף בדיון. מותר להניע את התלמידים ליצור קשרים בין מה שנאמר בדיון לבין מה שנראה על המסך, אבל יש לעשות זאת בעדינות, מבלי לדחוף אותם לכך.

« לא פעם תיקלעו למצב שבו הועלתה שאלה לדיון שיש לכם דעה עליה ואתם רוצים לבטאה. זכותכם לדבר אך זכרו:

« כוח ההשפעה שלכם רב, לכן הימנעו מלהטות את דעת הכיתה לצדכם. הביעו את דעתכם תוך הערה שזוהי דעה אישית שלכם.

עליכם לעזור לתלמידים להבין את הסרט, מבלי להשפיע עליהם לראותו מנקודת המבט שלכם.

« היזהרו מהצגת שאלות מתחכמות העלולות לשתק את שטף הרעיונות של התלמידים.

« כלל חשוב אחרון: מוטב להפסיק את הדיון מוקדם מאשר מאוחר מדי. לא רצוי להמשיך בדיון שבו נוצרת הרגשה של חזרה על דברים שכבר "נטחנו". הפסיקו ברגע שההתעניינות פוחתת.

האווירה בעת הדיון

אווירה נינוחה נוצרת כאשר הקבוצה יושבת בעיגול או בחצי עיגול, ואתם חלק ממנו, גם אם ישבתם בשורות כאשר ראיתם את הסרט. במצב חדש זה יוכל כל אחד לראות את חברו ולשוחח איתו. קשה לשוחח אל גבו של אדם.

שימו לב לא רק לתוכן הדיון, אלא גם לאווירה השוררת בו. למדו את מבנה היחסים בתוך הכיתה:

« האם שוררת אווירה נוחה המעודדת השתתפות מרבית?

« מי מדבר עם מי? האם הדיון מתנהל תמיד בין המורה לתלמידים, או שמנהלים אותו תלמידים מסוימים או קבוצות תלמידים?

« אילו הן "הדמויות האילמות" בכיתה?

« מהו אחוז הבנים המשתתפים בדיון ומהו אחוז הבנות?

« האם מורגשים בכיתה עניין ורצון לשתף כל אחד בדיון?

« האם ישנם כאלה שאינם יכולים לדבר בגלל תלמידים מסוימים בכיתה? או אולי בגללכם?

« האם ניהול הדיון עובר, בזמן הדיון, בין התלמידים השונים?

כדי לטפח אווירה של שיתוף בוויכוח ולא תחרות, רצוי שתלמידים בעלי יכולת ילמדו לא להפגין את עליונותם, אלא יתאפקו ויהיו בעלי ביקורת עצמית.

הרגילו את התלמידים להקשיב בסבלנות, אפילו לדברים מגומגמים של "חלשים".

בדרך דיון כזו התלמידים לומדים במהירות להתייחס האחד לדברי זולתו. הם לומדים לבקר דברי אחרים אבל לא להתקיף. הם לומדים שהביקורת חייבת להיות עניינית.

כיצד תציגו את הסרט בפני התלמידים?

לפני ההקרנה מסרו בכמה מילים את שמו של הסרט, את אורכו ואת שם הבמאי שיצר אותו. אל תאמרו לתלמידים בדברי ההקדמה מה עליהם לראות בסרט או מה לחפש בו, כיוון שאתם עלולים לשתק את מחשבתם המקורית. יש כמובן סרטים יוצאים מן הכלל המחייבים הרחבה, כגון סרטים בעלי רקע היסטורי מסוים שיש לפרט. ואם כך, השתדלו שדבריכם יהיו קצרים ככל האפשר.

יש להקרין את הסרט בפעם הראשונה אך ורק לשם הנאת הצופים.

אם תרגישו לאחר השיחה שהתלמידים לא הצליחו לקלוט היבט חשוב בסרט, או שהיו חילוקי דעות בקשר למה שהתרחש בסרט, הקרינו אותו שנית והפנו הפעם את תשומת לבם לקטע חשוב או לנקודה חשובה, ואז תוכלו לשוחח על כך.

צילום: בני וודו, Cc-by-sa-3.0

בדרך כלל הרבה פרטים יפים וחשובים מתפספסים אם מקרינים את הסרט רק פעם אחת, ותמיד נהנים מגילויים חדשים בהקרנה שנייה. יש חשיבות רבה לשאלה הפותחת את הדיון. כלל זהב הוא ששאלה זו צריכה להביא בחשבון תגובות רגשיות שהסרט מעורר בצופה. כלומר רצוי לפתוח בשאלות נוסח "האם נהניתם?" או "האם הסרט מצא חן בעיניכם?"

לכל סרט שאלות פתיחה שונות. שאלות ולא שאלה, שכן ישנם מקרים שבהם שאלה מסוימת מתאימה לכיתה אחת ואינה מתאימה לאחרת. נוסף על זה, לפעמים רק לאחר שהוצגו שאלות אחדות תתעורר התגובה. ישנן כיתות שבמשך הזמן פותחות בדיון ללא כל שאלת פתיחה, אבל בכל זאת, כדאי תמיד להכין שאלות.

הביאו בחשבון שלעיתים קשה לתלמידים לדבר מיד עם תום הסרט, מסיבות שונות וגם מפני שיש סרטים מותחים או כאלה המעוררים מעורבות רגשית רבה, וקשה לשוחח עליהם מיד לאחר ההקרנה. אפשר לעשות הפסקה שבה התלמידים יעכלו את מה שראו, ולהתחיל את הדיון מאוחר יותר. לעיתים אף רצוי לדחות את הדיון ליום אחר.

אל תיבהלו אם לא עונים לשאלותיכם מיד. ייתכן שהתלמידים מרכזים את מחשבותיהם וייתכן גם ששאלתם שאלה לא מתאימה. אל תמהרו להשיב תשובה משלכם. חכו מעט. אם בכל זאת לא תתקבל תשובה, שאלו שאלה נוספת. כדאי לכם לפעמים לשים לב לזמן שעובר עד שאתם מקבלים תשובה. לעיתים נדמה למנחה הדיון שהוא מחכה זמן רב לתשובה, אולם אם יתבונן בשעונו יתברר לו כי עברו שניות מעטות בלבד... אל תחששו מכך שלא כל התלמידים משתתפים בדיון. יש להבחין בין אלה שאינם מעוניינים לדבר ובין אלה שדבר מה מונע בעדם מלעשות זאת. יש שתקנים שלומדים הרבה ללא מעורבות פעילה בדיון.

בכל כיתה יש לפחות תלמיד אחד פרובוקטיבי. בשיעור כזה יש לו כר פעולה נרחב. אין לחשוש ממנו, אלא לנצל את תכונתו. אם הוא זורק הערות או שאלות פרובוקטיביות, הפנו אותו לתוך הכיתה, תוך שאתם שואלים: "מה דעתכם על מה שנאמר כאן?" הרבה דיונים טובים התחילו בצורה כזו.

איך להתייחס לסטיות מן הנושא?

צורת דיון מעין זו שהוצגה כאן יכולה להביא לשטף אסוציאציות חופשיות מצד המשתתפים. כפי שנאמר, אחת ממטרות הדיון היא שהתלמידים ישוחחו על מה שנראה להם חשוב. לכן פעמים רבות יובאו לדיון דברים החשובים לתלמידים, שאינם קשורים כלל לסרט. הדיון על הסרט צריך להיות שוטף וחופשי אבל בגבולות הגיוניים. עליכם לכוון את השיחה כך שלא תהיה מנותקת לגמרי מהסרט.

לא פעם מוציא עצמו מישהו מהדיון מכיוון שהערותיו לא היו רלוונטיות או מדויקות והמורה ציין זאת. טוב יהיה, בעיקר בתחילת העבודה, לתת לתמיד לגלות כיצד מחשבתו פועלת. ניתן לשאול אותו, לדוגמה: "מה הביא אותך לומר דבר זה?" "האם ראית את זה בסרט והיכן?"

לפעמים הילדים "מגלים" בסרט דברים שאינם נמצאים בו. היה אפשר לשלול את דבריהם ולומר: "אין זה נכון" או "אתם טועים", אך תגובה כזו ודאי הייתה משתקת אותם, לפחות למשך כל השיחה. לכן שאלו אותם: "אמרתם שרואים את זה, איפה ראיתם?" התלמידים עשויים לענות: "לא רואים ממש, אבל מרגישים". כאן היה ניתן להבהיר לתלמידים: "כלומר, לא ראיתם את הדברים אלא נוצרה בכם הרגשה כזו". כך התלמידים לא נפגעים וגם ה"אמת" לא נפגעה.

כיצד להתייחס לשאלות על ההיבטים הטכניים של הסרט?

התלמידים ישאלו אתכם לפעמים שאלות כמו: "איך הדברים נעשו?" אל תחששו אם אינכם יודעים. אינכם מורים לקולנוע. אתם משתמשים בקולנוע. עליכם לענות להם בכנות שאינכם יודעים, אבל הבטיחו להם לנסות למצוא תשובה לשיעור הבא. אל תהססו לשאול את תלמידים אם מישהו יודע. לעיתים קרובות תלמדו מתלמידים, מכיוון שבתחום זה ניסיונם רב. תנו להם את הסיפוק שביכולתם ללמד אתכם דבר מה. הבליטו את הערכתכם להבחנתם של התלמידים ואל תהססו להראות להם שהם ראו דבר מה שנעלם מכם.

כמה נקודות לניתוח התנהגותכם בעת הדיון:

- « בדקו את עצמכם: באיזו מידה נכנסתם לדבריו של אחד המשתתפים בדיון? מדוע ולשם איזו מטרה?
- « בדיון ישנם רגעים איטיים ושתיקות. מתי התערבתם? האם התערבותכם נעשתה כדי לשבור את המתח שנוצר אצלכם, או שהיא תרמה לדיון ולכיתה?
- « האם נתתם הזדמנות לכל הדעות לבוא לידי ביטוי, כולל אלה שלא מצאו חן בעיניכם?
- « האם אתם חוזרים על הערות של תלמידים בפני הכיתה? אם כן מה המטרה?
- « האם וכיצד אתם מאשרים או שוללים את דברי התלמידים? האם אתם אומרים "כן" או "לא" או "זה מעניין". מהו הרושם של תגובתכם על הקבוצה? האם יש כאלה המצפים ל"פרס" מכם?
- « האם אתם שואלים שאלות שאתם חושבים כי אתם יודעים את התשובה עליהן? כיצד מתייחסים התלמידים לשאלות כאלה? כיצד הם מתייחסים לשאלות שאינכם יודעים את התשובה עליהן?
- « כיצד אתם מגלים את דעותיכם? האם אתם "מגניבים" את ערכיכם לשאלות שאתם מציגים? האם אתם מגלים את דעותיכם ואת רגשותיכם כלפי מה שהתלמיד אמר באמצעות תנועה או טון דיבור? האם אתם מגניבים את הפירוש שלכם לסרט דרך שאלות מרמזות?
- « האם אתם זהירים בסיכום דעתו של אחד המשתתפים?
- « האם אתם מעודדים תמיד השמעת דעות מיעוט?

תנאי הצפייה

תנאי צפייה מתאימים הכרחיים להצלחת השיעור. את הסרט מומלץ להקרין על מסך גדול. נוסף על זמן ההקרנה, יש להביא בחשבון לפחות חצי שעה עד שלושת רבעי השעה לדיון בכיתה, ורצוי לנהל את הדיון הראשון מיד אחרי ההקרנה.

נספח 2

דגם לעבודה עם סרט קצר

"הפרח" של הלגה קלר

"הפרח" הוא כלי לניתוח טקסטים של מדיה (בעיקר טקסטים קולנועיים וטלוויזיוניים). הוא פותח על ידי גב' הלגה קלר, תיאורטיקנית ואשת חינוך בתחום הקולנוע. הסברים אודות הכלי והצעות דידקטיות לשימוש בכלי ניתן למצוא בספר: קלר ה' (1995). לדעת לצפות, חלק שני: היבטים מתודיים בחינוך לצפייה. ירושלים: הוצאת תל.

מה ראיתי? מה שמעתי? מה גרם לי להגיב?

2

מה גרם לי להגיב?

- « ניתוח טקסטים וזיהוי רכיבי השפה
- « הבנת הקשר בין צורה לתוכן
- « לימוד מושגים מקצועיים בסיסיים- הקניית מודעות להשפעה הפסיכולוגית של צריכת טקסט

1

מה ראיתי ושמעתי? מה הרגשתי?

- « התרשמות ראשונה
- « היזכרות חלקית
- « השערות אינטואיטיביות
- « פירוש ספונטני

צילום: בני וודו, Cc-by-sa-3.0

11

כיצד מעבדים את נתוני ההתרשמות?

- « היכרות עם התייחסות תיאורטית לאמצעי התקשורת
- « התייחסות הביקורת לאומנות הקולנוע וליצירה הטלוויזיונית
- « שיטות שונות בפענוח טקסט

מהן המסקנות?

- « מודעות למשמעויות חברתיות ותרבותיות
- « מודעות ליחסי גומלין בין קהל לאמצעי תקשורת ביצירת דפוסי חשיבה
- « הכרה בצורך לגבש הרגלי צריכה של שיפוט ובקורת

מהם המסרים שהועברו?

- « מודעות לקיום מסר גלוי ומסר סמוי
- « זיהוי היבטים אידיאולוגיים בעיבוד המסר וניצולם להעברת ערכים חברתיים
- הקניית מודעות לקשר בין תנאי הפקה ובין אופי ותוכן המסר

שלב ראשון: אוורור רגשות

מה ראיתי? מה שמעתי? מה הרגשתי? אילו רגשות התעוררו בך במהלך הצפייה בסרט ובעקבותיו? האם הסיפור עורר בך זיכרון, חוויה, אירוע כלשהו? אם כן, מהו?

שלב שני: ניתוח הסרט

1. ניתוח העלילה: ניתן להיעזר בניתוח זה בחמש המ"מים.

מה: «

מהו מבנה הסרט (התחלה, אמצע, סוף)?
מה מספר לנו הפתיח?
האם יש משהו ייחודי בפתיח?
מהי נקודת המפנה וכיצד היא באה לידי ביטוי?
מהי נקודת השיא וכיצד היא באה לידי ביטוי?
כיצד מסתיים הסרט? מהו סוג הסיום?
האם הסרט מנסה לנפץ מיתוס כלשהו, לשבור סטריאוטיפים? אם כן, כיצד?

מי: «

מיהן הדמויות בסרט?
מה מייצגת כל אחת מהן?
האם קיימות בסרט דמויות מרכזיות ומשניות? אם לא, מדוע?
מהי מערכת היחסים בין הדמויות? כיצד היא מתפתחת במהלך הסרט?

צילום: בני וודו, Cc-by-sa-3.0

« **מקום:**

מה מקום העלילה?
מהי משמעות בחירת המקום?
האם יש מקום מוגדר? אם אין, מדוע?

« **מתי:**

מתי מתרחשת העלילה?
באיזו תקופה בהיסטוריה?
האם יש זמן מוגדר? אם אין - מדוע?

« **מדוע:**

מה גרם להשתלשלות העניינים?
האם היה ניתן למנוע זאת? כיצד? באיזו נקודה?

2. ניתוח השפות והטכנולוגיות שבעזרתן עיצבו את המסר:

ישנו קשר הדוק בין תוכן לצורה בקולנוע? כיצד זה בא לידי ביטוי בסרט?

א. ניתוח השפה החזותית:

שפת המצלמה: זוויות ומרחקי צילום / שימוש בצבע / שימוש באור וצל / טכניקות עריכה / שפת הגוף והבעות הפנים של השחקנים.

- האם נעשה שימוש בזוויות ובמרחקי צילום? אילו? מה משמעותם?
- בחרו בצילום תקריב מיוחד בסרט. מה משמעותו?
- האם נעשה שימוש מיוחד בצבע? מהו הצבע ומה משמעותו?
- האם נעשה שימוש מיוחד באור וצל? אם כן, מה המשמעות?
- איזה סוג תפאורה יש בסרט? מה משמעותה?
- תנו דוגמה של הבעת פנים או תנועת גוף מיוחדת שמקדמת את העלילה או מביעה מצב רגשי מיוחד.

ב. ניתוח השפה הקולית:

דו שיח (דיאלוגים? מוזיקת רקע? פעלולי קול?)

- אילו סוגי פסקול יש בסרט? מה משמעותם?
- האם יש שימוש בדו שיח בסרט? אם לא, מדוע?
- האם קיים שימוש במוזיקת רקע? מה היא מבטאת? כיצד היא תורמת להעמקת המסר?
- האם קיים שימוש בפעלולי קול? מאיזה סוג? במה הם תורמים להעמקת המסר?

ג. ניתוח האמצעים הטכנולוגיים :

אנימציה מצוירת? אנימציה דיגיטלית? שילוב של צילומים ואנימציה?

- באילו אמצעים טכנולוגיים נעשה הסרט?
- מדוע נבחרו דווקא אמצעים אלה?
- מה משמעותם ובמה הם תורמים להעמקת המסר?

3. חלופות: אם אתה היית הבמאי ו/או התסריטאי.

- האם היית משנה משהו בסרט?
- מה?
- לאיזו מטרה?
- באיזו נקודה?
- כיצד היית משנה?

צילום: בני וודו, Cc-by-sa-3.0

שלב שלישי:

השתייכות הסרט לסוגה (ז'אנר) מסוימת:

- לאיזו סוגה משתייך הסרט?
- מהם המאפיינים של הסוגה?
- האם בסרט המסוים הזה ניתן למצוא את כל המאפיינים הללו?
- האם הסרט משתייך לסוגה אחת בלבד או ליותר?
- מדוע נבחרה דווקא סוגה זו?

שלב רביעי:

שאלות כלליות:

« מי המוען/המוענים של הסרט ומה הייתה מטרתו/ם בהפקתו?

לחנך/ לשעשע/ להביע עמדה/ להביא למודעות/ ללמד לקח/ להתריע?/ להרתיע?/ לגרום לשינוי עמדות?/ אחר.

« מיהם הנמענים (קהלי היעד) של הסרט?

למי מיועד הסרט?

האם סרט זה רלוונטי לקהל יעד זה? אם כן, במה?
במה תורם סרט זה לך, כבן אדם, בהתנהגות היומיומית שלך?
מה חשיבות המסר שבסרט לחייך היומיומיים?
במה תורם לך הסרט לשיפור התקשורת הבין-אישית שלך?

« מהו המסר של הסרט?

מהו המסר הגלוי?

מהו המסר הסמוי?

האם לבמאי הסרט אמירה חברתית? אם כן, מהי?

האם לבמאי הסרט אמירה תרבותית? אם כן, מהי?

האם לבמאי הסרט אמירה אידיאולוגית? אם כן, מהי?

« לעשות מעשה:

לאחר הצפייה והדיון על הסרט, במידה והסרט נוגע בנושא, בבעיה, בדילמה רלוונטית לחיי התלמידים, יש לחשוב על דרכים לשפר, לתקן, להביא למודעות או למנוע שדברים מסוימים יחזרו.

השאלה תהיה תמיד: **מה אנחנו יכולים לעשות על מנת...?** והדרכים מגוונות:

א. תגובות באמצעות הפקת טקסטים של תקשורת המונים, כגון: **כתיבת כרזות, הפקת בולים, יצירת קומיקס או קריקטורות.**

ב. תגובות לאמצעי המדיה השונים כגון: **כתיבה לעיתונים השונים ונקיטת עמדה, פנייה לאחד המוסדות המטפלים באותו נושא שהסרט עוסק בו.**

